

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., a Mgr. Petra Pospíšila v právní věci žalobce **J. S.**, zastoupeného JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem se sídlem v Ostravě, Českobratrská 1403, proti žalovanému **Generálnímu ředitelství cel**, se sídlem v Praze 4, Budějovická 7, o žalobě proti rozhodnutí Celního ředitelství Brno ze dne 15.11.2011, č.j. 8173-3/2011-010100-21,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] S nabytím účinnosti zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, došlo dnem 1.1.2013 k reorganizaci celní správy. Nástupcem Celního ředitelství Brno se stalo Generální ředitelství cel. Výraz „žalovaný“ v tomto rozsudku označuje promiscue jak původní, tak nástupnický orgán celní správy, a to dle kontextu dané věty.

I. Vymezení věci

[2] V záhlaví označeným rozhodnutím původní žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil prvostupňové rozhodnutí Celního úřadu Břeclav (dále též „celní úřad“) ze dne 2.12.2009, č.j. 13730/2009-021100-021.

[3] Celní úřad Břeclav jako prvostupňový správní orgán vydal dne 2.12.2009 platební výměr, č.j. 13730/2009-021100-021, kterým žalobci jako dlužníku předepsal penále ve výši 86.814 Kč podle § 63 odst. 2 a 4 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“), za prodlení s placením splatné částky celního dluhu vyměřeného platebním výměrem Celního úřadu Břeclav – dálnice dne 3.11.1995, č.j. 29-2394/CD/95.

[4] Prvostupňové správní rozhodnutí předepisující penále napadl žalobce odvoláním, v němž především namítal, že exekuční titul (platební výměr), jímž byl žalobci stanoven celní dluh, nebyl nikdy žalobci doručen způsobem souladným se zákonem. Doručenka, která má podle správních orgánů osvědčit doručení exekučního titulu, nebyla opatřena podpisem žalobce. Tento ji vlastnoručně nikdy nepodepsal a nebylo mu známo, že mu byl exekuční titul doručován. Poštovní doručovatel, pokud žalobce nezastihl, měl zásilku uložit a žalobce o tom vyrozumět, což zřejmě neučinil, neměl ji však vydat do rukou odlišné osoby, která pravděpodobně doručenkou podepsala. Podle žalobce tak exekuční titul (platební výměr) není z důvodu závadného způsobu doručení pravomocný a vykonatelný, žalobce se nemohl dostat do prodlení s placením, a nelze tudíž po něm vymáhat ani úrok z prodlení nebo penále. Žalobce proto navrhl provedení důkazního prostředku, kterým byl znalecký posudek z oboru písmoznaectví, jímž by se prokázalo, že podpis na doručence není podpisem žalobce. Žalobce zdůraznil, že exekuční titul (platební výměr), jímž měl být žalobci stanoven celní dluh, mu nebyl doručen do vlastních rukou, a proto nelze z doručení jakékoliv jiné osobě dovodit závěr o účinném doručení exekučního titulu. Ten je naopak nevykonatelný. Žalobce se tak nemohl dostat do prodlení s platbou a nelze mu předepsat penále plynoucí z prodlení s úhradou. Podle § 270 odst. 1 celního zákona se dlužník musí prokazatelně dozvědět o výši celního dluhu. K takovému sdělení však nedošlo, neboť exekuční titul nebyl doručen žalobci, nýbrž osobě odlišné od žalobce, a žalobce se tak nemohl dostat do prodlení s plněním.

[5] Žalovaný se vypořádal s návrhem na provedení důkazu znaleckým posudkem z oboru písmoznaectví tak, že navrhovaný důkaz sice neodmítl, avšak do doby vydání předmětného rozhodnutí jej nebylo možno provést, neboť byl v držení justičních orgánů (originál doručenky byl pro správní orgány i přes opakované výzvy nedostupný, protože byl součástí správního spisu předloženého Okresnímu soudu v Uherském Hradišti ke sp. zn. 1 E 1936/2001), a proto jej neprovedl.

[6] Žalovaný dále poukázal na obecné okolnosti přezkoumávané věci, kdy napadeným rozhodnutím byla deklarována částka penále a úroku z prodlení vzniklých ex lege opožděnou úhradou celního dluhu, který byl žalobci vyměřen exekučním titulem (platebním výměrem ze dne 3.11.1995, č.j. 29-2394/CD-95). Procesně se tak věc nachází v dílčím řízení při placení daní, přičemž námitky žalobce jsou směřovány k výsledkům nalézacího řízení, které bylo možno vypořádat v rámci uplatněných opravných prostředků vůči exekučnímu titulu. Vzhledem k tomu, že se tak nestalo, nelze očekávat, že v rámci přezkoumání napadeného

rozhodnutí, bude prováděn i přezkum předchozí fáze řízení. Uplatnění námitky nedoručení exekučního titulu, a tedy i jeho nevykonatelnosti s tak velkým časovým odstupem je dle žalovaného významnou skutečností, neboť uvedenou námitku žalobce uplatnil vůči celním orgánům až v roce 2009. Obdobné tvrzení zpochybňující řádné doručení exekučních titulů (platebních výměrů) žalobce neuvedl např. ani v žalobě podané u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 Ca 306/2003-36.

[7] Žalovaný zdůraznil existenci originálu doručky opatřené podpisem žalobce. Ačkoliv žalobce existenci doručky osvědčující doručení exekučního titulu nezpochybnil, tvrdil, že doručka byla podepsána jinou osobou než žalobcem. Žalovaný navržený důkaz znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví neprovedl, považoval za vyloučené, aby rozhodoval odlišně od obecných soudů o totožných námitkách žalobce ve skutkově totožné věci. V rámci návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí totiž žalobce uplatnil totožný důvod, spočívající v nedoručení platebních výměrů, a rovněž navrhoval provedení důkazu znaleckým zkoumáním podpisu na doručence. Jednalo se o usnesení Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 9.10.2009, č.j. 1 E 1936/2001-153, kterým byl návrh žalobce na zastavení výkonu rozhodnutí zamítnut. Žalobce neuspěl ani v odvolacím řízení u Krajského soudu v Brně, který citované usnesení Okresního soudu v Uherském Hradišti pravomocně potvrdil, a to usnesením ze dne 30.4.2010, č.j. 19 Co 90/2010-171. Žalobcem podané dovolání do pravomocně skončené věci odmítl Nejvyšší soud ČR usnesením ze dne 21.9.2011, č.j. 20 Cdo 2157/2011-212. Žalovaný v této souvislosti poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 27.8.2004, sp. zn. I. ÚS 647/02, opírající se mimo jiné o dikci § 159a o.s.ř., prezentující obecný právní princip, spočívající v závaznosti pravomocných rozhodnutí. Z označeného usnesení Nejvyššího soudu ČR vyplynul závěr, kterým bylo charakterizováno tvrzení žalobce o nevykonatelnosti exekučního titulu tak, že jde o závěr žalobce vybudovaný na vlastních skutkových tvrzeních, odlišných od zjištění, k nimž dospěl v souladu s procesními pravidly odvolací soud. Z výše uvedených důvodů žalovaný nepřisvědčil žalobci, že napadené rozhodnutí je nicotné. V minulosti byla rovněž posuzována případná nulita exekučního titulu pro absenci zákonné náležitosti podle správního řádu. V této souvislosti žalovaný odkázal na pravomocný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12.2.2008, č.j. 29 Ca 296/2005-42, který byl neúspěšně napaden kasační stížností, o níž bylo Nejvyšším správním soudem rozhodnuto rozsudkem ze dne 30.9.2008, č.j. 8 Afs 30/2008-97. Tento byl rovněž neúspěšně napaden ústavní stížností, kterou Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 10.3.2009, sp. zn. IV. ÚS 3158/08. S poukazem na závaznost pravomocných rozsudků, jakož i na skutečnost, že je v odvolacím řízení přezkoumáváno odvoláním napadené prvostupňové rozhodnutí a nikoliv exekuční titul, nezbyl podle žalovaného již žádný prostor pro přezkoumání obdobných tvrzení žalobce v odvolacím řízení.

[8] V mezidobí od podání odvolání do vydání napadeného rozhodnutí žalovaného došlo ke změně procesního předpisu (ZSDP byl k 31.12.2010 zrušen, nahrazen od 1.1.2011 zák. č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „DŘ“), který ukládá zjištění nicotnosti rozhodnutí z úřední povinnosti. Nicotnost vymezuje § 105 odst. 2 DŘ tak, že: a) správce daně nebyl k vydání rozhodnutí věcně příslušný, b) rozhodnutí trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, c) rozhodnutí bylo vydáno na základě jiného nicotného rozhodnutí. Podle žalovaného nebyly ve věci shledány důvody pro nicotnost ad a) nebo c). Žalobce totiž poukazoval na absenci základních

náležitostí rozhodnutí (absence odkazu na ustanovení právního předpisu), kterou by bylo možno interpretovat jako vadu činící exekuční titul vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným. Z vyhotovení exekučního titulu žalovaný zjistil, že v jeho výroku i odůvodnění bylo uvedeno ust. § 240 odst. 1, 3 písm. d) celního zákona, a tedy tvrzená absence právního předpisu nebyla důvodná. Nedůvodnost námitky nicotnosti žalovaný spatřoval také v tom, že bylo uvedeno komu a z jakých důvodů bylo platebním výměrem vyměřováno, a také z toho, že správní řád ani celní zákon výslovně nevyžadovaly v době vyměření uvedení procesního předpisu. Žalovaný tak neshledal vnitřní rozpornost exekučního titulu ani okolnosti, které by činily exekuční titul věcně či právně neuskutečnitelným. Tvrzení žalobce nepřisvědčily ani výsledky soudních řízení, v nichž byly zásadní námitky žalobce již posouzeny obecnými i správními soudy. Věcným posouzením právních poměrů žalobce, jak je učinily soudy, byl žalovaný vázán, a proto rozhodl o zamítnutí odvolání proti platebnímu výměru předepisujícímu žalobci penále.

II. Shrnutí argumentů v žalobě

[9] Včas podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného. Žalobce předně namítal, že způsobem jakým se správní orgány vypořádaly s námitkami žalobce, zasáhly do práva žalobce na spravedlivý proces a porušily povinnost zjistit skutkový stav věci bez důvodných pochybností. Za nevhodné žalobce označil konstatování správních orgánů, že jeho námitka nedostatku podpisu na doručence byla uplatněna s velkým časovým odstupem, přičemž se žalobce choval tak, jako by exekuční titul byl doručen. Žalobci totiž nelze upírat jeho možnost bránit svá práva kdykoliv, zjistí-li skutečnosti, které zasahují do sféry jeho práv. Neexistuje časové omezení, do kdy je žalobce oprávněn uplatnit své námitky a důkazní návrhy. Nedostatek doručení exekučního titulu nelze omlouvat tím, že se tak stalo již v minulosti, a že žalobce takovou námitku dříve neuplatnil.

[10] Žalobce dále napadl postup žalovaného, který tvrdil, že provedení znaleckého posudku neodmítl, avšak nebylo jej možno provést, neboť originál doručenky byl v držení soudu. Uvedeným postupem bylo rovněž zasaženo do práva žalobce na spravedlivý proces. Žalovaný sice nebyl povinen provést jakýkoliv navržený důkaz, avšak v případě jeho neprovedení byl povinen řádně zdůvodnit, proč důkaz neprovedl. Jelikož v posuzovaném případě žalovaný provedení znaleckého posudku neodmítl, současně jej neprovedl, byl tak povinen důkaz provést, protože jeho provedení nezamítl. Držení originálu doručenky jiným orgánem (soudem) nebránilo správním orgánům v tom, aby jej pro účely řízení vyžádaly, popř. jej vyžádali po skončení soudního řízení.

[11] K tvrzení žalovaného, že vyčkal na rozhodnutí Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 9.10.2009, č.j. 1 E 1936/2001-153, vzhledem k závaznosti vydaných rozsudků soudu (žalobci nebylo soudem vyhověno, proto nelze vyhovět ani v řízení před žalovaným), žalobce uvedl, že obsahem předmětného soudního rozhodnutí bylo fakticky shodné odůvodnění (jako u správního rozhodnutí), že žalobce námitku ohledně podpisu na doručence uplatnil se značným časovým odstupem, ačkoliv se v předcházejících řízeních postupu správních orgánů bránil. Předmětem řízení pak nebyl přezkum obsahu doručenky, co do podpisu žalobce, nýbrž pouze posuzování věrohodnosti tvrzení žalobce ohledně nepřevzetí dopisu – exekučních titulů, které mělo být potvrzeno podpisem na doručence.

[12] Žalobce tedy shrnul, že brojí proti způsobu, kterým se správní orgány vypořádaly s námitkou žalobce o nedoručení exekučních titulů, čímž bylo zasaženo do práva žalobce na spravedlivý proces, neboť delší odstup od doručení exekučních titulů do uplatnění předmětné námitky nesvědčí o účelovosti a nepravdivosti takové námitky. Tvzení neúčinnosti doručení exekučních titulů z důvodu neexistence podpisu žalobce na doručence je dle žalobce tvrzením dostatečným. Není zřejmé, jakým jiným způsobem měl žalobce namítat neexistenci jeho podpisu na doručence. Pokud měly správní orgány navržený důkaz znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví za nedůvodný, byly povinny důkazní návrh zamítnout, popř. se s jeho neprovedením vypořádat jiným způsobem, neměly však uvést, že provedení tohoto důkazu neodmítly a současně jej ani neprovedly.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[13] V písemném vyjádření k žalobě žalovaný především odkázal na obsah napadeného rozhodnutí, v němž řádně vylíčil skutkový stav věci, který z tohoto důvodu nebude znovu ve svém vyjádření opakovat. V reakci na žalobcem uplatněné žalobní námitky žalovaný souhlasil s tvrzením žalobce, že může svá práva hájit v podstatě kdykoliv po celou dobu probíhajícího řízení. K tomu však žalovaný zopakoval, že námitka žalobce o nedoručení exekučních titulů byla uplatněna vůči celním orgánům až po téměř 14 letech od jejich vydání, a to v průběhu roku 2009. Přitom v předchozích správních řízeních, kdy brojil proti výzvám k plnění v náhradní lhůtě, mohl žalobce předmětnou námitku uplatnit, avšak neučinil tak. Námitku neuplatnil ani v následně podané správní žalobě směřující proti exekučním titulům a ně navazující výzvy. O jeho žalobě proti exekučnímu příkazu na srážky ze mzdy rozhodoval Krajský soud v Brně a o podaných kasačních stížnostech rozhodoval Nejvyšší správní soud. V žádném z těchto řízení neuplatnil námitku nedoručení exekučních titulů, ačkoliv byl po celou dobu řízení zastupován osobou znalou práva, nejprve advokátkou JUDr. Jarmilou Pešlovou, posléze advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem. Z těchto důvodů žalovaný považoval předmětnou námitku za nedůvěryhodnou.

[14] Pokud žalobce brojil proti doručence osvědčující doručení exekučních titulů, pak tato byla podle žalovaného řádně vyplněna a byla považována za relevantní plnohodnotný důkaz, když současně měla povahu veřejné listiny (viz rozsudek NSS ze dne 27.4.2006, č.j. 2 Afs 158/2005-82). Důkazní břemeno k prokázání doručení leží na správci daně (dříve § 31 odst. 8 písm. a) ZSDP zrušen k 31.12.2010, od 1.1.2011 dle § 92 odst. 5 písm. a) DŘ), přitom doručení prokazuje řádně vyplněnou doručenkou, jenž měla podle původních právních předpisů povahu listiny veřejné, u níž platila zásada, není-li prokázán opak, potvrzuje listina pravdivost toho, co je v ní potvrzeno (osvědčeno). V každém případě však musí nejprve vyvstat důvodné pochybnosti o tom, zda řádně vyplněná doručenka osvědčuje doručení do vlastních rukou adresáta. Tedy ten, kdo zpochybňuje doručení písemnosti, musí nejprve unést břemeno tvrzení, tedy předložit dostatečná skutková tvrzení zpochybňující doručení. Z obsahu správního spisu i předmětné žaloby však vyplývá, že žalobce žádnou věrohodnou verzi reality nepředložil, a tak břemeno tvrzení neunesl. Pouhé omezení se tvrzení žalobce jen na nedoručení exekučních titulů je absolutně nedostatečné. Neunesli-li subjekt břemeno tvrzení ke zpochybnění doručení exekučních titulů řádně vyplněnou doručenkou, je pak provádění dalších důkazů k této otázce, např. právě znaleckým posudkem, nadbytečné. Relevantní námitka proti doručení je pouze taková, která je schopná zpochybnit verzi reality, z níž celní orgány vycházely. Opačný výklad by vedl k absurdním důsledkům, protože by umožňoval

adresátovi zásilky z obstrukčních důvodů popírat doručení jakékoliv písemnosti pouhým vyjádřením, že mu nebylo doručeno.

[15] V napadeném rozhodnutí žalovaný rovněž uvedl, proč nebyl proveden znalecký posudek z oboru písmoznalectví. Žalovaný sice důkaz neodmítl, ale až do vydání žalobou napadeného rozhodnutí byl originál doručenky v držení soudů (z důvodu probíhajícího soudního řízení), a tudíž pro provedení důkazu ve správním řízení nedostupný. Žalovaný opakovaně žádal o vydání originálu doručenky, avšak soudy těmto žádostem nevyhověly. Vzhledem k dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu však žalovaný dospěl k závěru, že nebylo třeba připustit provedení navrhovaného důkazu znaleckým posudkem, neboť žalobce v řízení neunesl břemeno tvrzení. Za daného stavu se žalovanému jevilo jako nadbytečné provést důkaz znaleckým posudkem, a to s ohledem na stále se prodlužující délku správního řízení, a také s vědomím neúspěchu žalobce v občanskoprávním řízení. Proto přistoupil k vydání rozhodnutí. Žalovaný nesouhlasil s tvrzením žalobce, že předmětem řízení byl pouze přezkum doručenky, co do jejího podpisu, neboť celní orgány se v řízení zabývaly i otázkou unesení břemene tvrzení žalobcem a měly původně v úmyslu provést i důkaz znaleckým posudkem.

IV. Jednání před Krajským soudem v Brně dne 25.3.2014

[16] Krajský soud v předmětné věci nařídil jednání na den 25.3.2014, při němž účastníci řízení setrvali na svých dosavadních tvrzeních. V reakci na argumentaci žalovaného dobrými mravy zástupce žalobce uvedl, že žalobce se dostal do této tíživé životní situace, kdy jsou na něj uvaleny exekuce, mimo jiné trestnou činností zaměstnanců celní správy, kdy posléze byl vyhodnocen jako celní deklarant a byla na něj přenesena povinnost hradit clo. V žádném případě nejde o bezúčelné bránění práva. Zástupce žalobce dále potvrdil, že žalobce byl v průběhu správního řízení uvědoměn, že navrhovaný důkaz znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví bude v řízení proveden, a proto sám aktivně v této záležitosti nečinil, oprávněně počítal s jeho provedením a vyčkával až proveden bude. Jakmile byl informován, že žalovaný nemá k dispozici originál předmětné dodejky, žalobce chtěl sám aktivně činit a nechat zpracovat předmětný znalecký posudek, o čemž vyrozuměl také žalovaného. To však žalobci nebylo umožněno a bylo tak zasaženo do jeho práva „sám aktivně moci přinést důkaz“, který by měl rozhodující vliv na výrok rozhodnutí. Správní orgány neumožnily žalobci, aby mohl sám pořídit znalecký posudek. Zástupce žalobce k důkazu navrhl prvostupňové i druhostupňové správní rozhodnutí, k nimž soud při jednání sdělil, že tyto nebude provádět, jsou samotným předmětem soudního přezkumu a součástí správního spisu, s jehož obsahem se soud detailně seznámil a jímž se neprovádí dokazování. Účastníkům řízení jsou rozhodnutí známa a žalobce nerozporoval jejich obsah. Z obdobných důvodů soud neprováděl dokazování usnesením Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 9.10.2009, č.j. 1 E 1936/2001-153, které je také součástí správního spisu. Ve vztahu k uplatněným žalobním námitkám to soud považoval i za nadbytečné, obsah usnesení by ve věci nepřinesl nic nového (ve vztahu k popření doručení exekučních titulů žalobci či unesení břemene tvrzení). Z procesní opatrnosti navrhl zástupce žalobce při jednání k důkazu provedení znaleckého posudku z oboru písmoznalectví, kterým měla být zkoumána pravost podpisu žalobce na doručence od zásilky exekučních titulů. Důkaz předmětným znaleckým posudkem měl být dle názoru zástupce žalobce proveden v rámci správního řízení. Soud při jednání zamítl předmětný důkazní návrh s tím, že jeho provedení považuje v předmětném soudním řízení ve vztahu k obsahu napadených správních rozhodnutí a uplatněných žalobních námitek

za nadbytečný, odporující procesní ekonomii. Bližší odůvodnění tohoto postupu soud podá v další části tohoto písemného vyhotovení rozsudku.

[17] Žalovaný při soudním jednání především zopakoval argumenty obsažené v napadeném rozhodnutí a v písemném vyjádření k žalobě, přitom navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou a náhradu nákladů řízení nepožadoval. Žalobce prostřednictvím zástupce naopak požadoval zrušení napadeného rozhodnutí a přiznání náhrady nákladů řízení.

V. Posouzení věci Krajským soudem v Brně

[18] Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí celního úřadu, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[19] Jak soud zjistil z připojených správních spisů a podané žaloby, předmětem přezkoumávaných správních rozhodnutí (v 1. a 2. stupni) byl nesouhlas žalobce jako dlužníka s předpisem penále ve výši 86.814 Kč podle § 63 odst. 2 a 4 ZSDP za prodlení s placením splatné částky celního dluhu vyměřeného platebním výměrem Celního úřadu Břeclav – dálnice dne 3.11.1995, č.j. 29-2394/CD/95. Důvodem podání žaloby bylo tvrzení žalobce, že mu nebyl doručen předmětný exekuční titul s tím, že podpis na doručence k exekučnímu titulu nebyl podpisem žalobce, nebylo mu známo, že mu byl v okamžiku doručení doručován, a že poštovní doručovatel vydal zásilku jiné osobě, místo aby ji uložil na poště a žalobce o tom vyrozuměl. Podle názoru zdejšího soudu nepostačovalo k unesení břemene tvrzení žalobcem pouhé obecné tvrzení, že podpis na doručence není žalobcův. Ke zpochybnění doručení exekučního titulu nebylo toto tvrzení dostačující. Soud se v tomto ztotožnil se závěry žalovaného, jehož právní názor pokládá za správný a souladný s konstantní judikaturou správních soudů, naopak námitky žalobce brojící proti tomuto názoru pokládá za nedůvodné.

[20] Nejvyšší správní soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 29.11.2007, č.j. 1 Afs 7/2007-169, že důkazní břemeno k prokázání doručení písemností do vlastních rukou nese primárně správce daně dle § 31 odst. 8 písm. a) ZSDP. Své důkazní břemeno správce daně unese tím, že v souladu s § 17 odst. 12 ZSDP prokáže doručení konkrétní písemnosti řádně vyplněnou doručenkou. Jak opět Nejvyšší správní soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 27.4.2006, č.j. 2 Afs 158/2005-82, doručenka byla v daňovém řízení, obsahující všechny náležitosti požadované vyhláškou č. 78/1989 Sb., o právech a povinnostech pošty a jejích uživatelů (poštovní řád), až do 1.7.2000, kdy byla vyhláška zrušena zákonem č. 29/2000 Sb., o poštovních službách (dále jen „zákon o poštovních službách“), veřejnou listinou, tedy potvrzovala pravdivost toho, co v ní bylo osvědčeno, za předpokladu, že nebyl prokázán opak. To platí i pro doručenkou k předmětnému exekučnímu titulu (platební výměr doručeny dne 9.11.1995 – datum doručení dle doručenky), na jejíž posouzení, pokud jde o poštovní předpisy, se v souladu s § 42 odst. 1 zákona o poštovních službách použije právní úprava platná před nabytím účinnosti tohoto zákona.

[21] Jak bylo shora již uvedeno, důkazní břemeno k prokázání doručení vlastních písemností nese primárně správce daně, což prvotně prokazuje řádně vyplněnou doručenkou (§ 17 odst. 12 a § 31 odst. 8 písm. a) ZSDP). Teprve vyvstanou-li o doručení důvodné pochybnosti, zda příslušná písemnost, byť opatřena řádně vyplněnou doručenkou, byla skutečně doručena do

vlastních rukou adresáta, vyvstane rovněž otázka, kdo dál ponese důkazní břemeno v otázce doručování. Předmětná právní úprava je vyvážená a brání správci daně i daňovému subjektu účelově zpochybňovat doručení písemností. Proto ten, kdo hodlá doručení písemnosti zpochybnit, musí nejprve sám unést břemeno tvrzení, tedy musí předložit taková skutková tvrzení, která jsou skutečně způsobilá doručení zpochybnit, protože vytvářejí věrohodnou verzi reality, podle níž předmětná zásilka doručena nebyla. Břemeno tvrzení lze unést nabídnutím věrohodné verze reality, jenž je z hlediska okolností případu pravděpodobná či možná. Teprve až v případě unesení břemene tvrzení je možné přistoupit k dokazování, které spočívá na správci daně. V případě neunesení břemene tvrzení je doručení písemnosti prokázáno řádně vyplněnou doručenkou. Uvedené závěry zdejšího soudu potvrzuje i shora citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, z něhož současně vyplývá, že nikoliv každá námitka vznesená proti doručení musí být relevantní, nýbrž pouze taková, která je schopna verzi reality, z níž správce daně vycházel, relevantně zpochybnit. Opačný výklad citovaných ustanovení ZSDP by vedl k absurdním důsledkům, protože by umožňoval kdykoliv adresátovi zásilky popírat z obstrukčních důvodů doručení jakékoliv písemnosti pouhým vyjádřením, že mu nebylo doručeno, přičemž celním orgánům (správním orgánům) by bez dalšího vznikala povinnost provádět k této otázce dokazování.

[22] V daném případě dospěl krajský soud k závěru, že žalobce neunesl břemeno tvrzení ke zpochybnění doručení předmětného exekučního titulu (platebního výměru). Ze spisového materiálu soud zjistil, že námitku nepravosti podpisu na doručence vznesl žalobce poprvé vůči celním orgánům (i vůči soudům, kde probíhalo exekuční řízení) v průběhu roku 2009, tedy s velkým časovým odstupem (téměř po 14 letech) od vydání exekučního titulu. Stejnou námitku žalobce uplatnil rovněž v souběžně probíhajícím řízení před exekučními soudy (řízení před Okresním soudem v Uherském Hradišti vedeném pod sp. zn. 1 E 1936/2001, odvolací řízení před Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 19 Co 90/2010, a dovolací řízení u Nejvyššího soudu ČR pod sp.zn. 20 Cdo 2157/2011), kde však nebyl úspěšný. Ze spisového materiálu bylo dále zjištěno, že žalobce v lednu 1996 brojil odvoláním proti výzvám k plnění v náhradní lhůtě, vydaným v důsledku nezaplacení celního dluhu vyměřeného předmětným exekučním titulem a dalšími exekučními tituly. Nedoručení exekučního titulu a nepravost podpisu na doručence mohl žalobce namítat v tomto odvolání, ale neučinil tak. Obdobnou námitku neuplatnil ani v následně podané správní žalobě proti exekučnímu titulu a na něj navazující výzvy (viz. řízení před Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 29 Ca 391/2003 až 29 Ca 404/2003). Krajský soud v Brně ještě rozhodoval pod sp. zn. 29 Ca 306/2003 o žalobě proti exekučnímu příkazu na srážky ze mzdy žalobce a Nejvyšší správní soud pod sp. 8 Afs 4/2005 a 8 Afs 30/2008 rozhodoval ve věcech žalobce o jeho kasačních stížnostech. V žádném z výše uvedených soudních řízení žalobce neuplatnil námitku nedoručení celé řady exekučních titulů (platební výměry vydané Celním úřadem Břeclav – dálnice dne 3.11.1995, č.j. 29-2393/CD/95, č.j. 29-2394/CD/95, č.j. 29-2395/CD/95, č.j. 29-2396/CD/95, č.j. 29-2397/CD/95, č.j. 29-2398/CD/95 a č.j. 29-2399/CD/95) nebo nepravosti podpisu na doručence, ačkoliv byl zastoupen osobou znalou práva, nejprve advokátkou JUDr. Jarmilou Pešlovou, posléze advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem. Vzhledem k těmto zjištěným a shora uvedeným okolnostem, kdy v průběhu dlouhodobě vedených soudních i správních řízení žalobce neuplatnil námitku nedoručení exekučních titulů nebo nepravosti jeho podpisu na doručence, se současné tvrzení žalobce o nedoručení a nevykonatelnosti exekučního titulu nejvíce soudu věrohodným. Námitka byla uplatněna poprvé až v průběhu roku 2009, když před

tím probíhala řada správních a soudních řízení, kde nepochybně mohla být tato zásadní námitka žalobcem uplatněna. Navíc byl vždy zastoupen osobou znalou práva, které musely být případné důsledky nedoručení exekučních titulů zřejmé. Ke vzniku vymahatelného nedoplatku cla je nezbytná existence platebního výměru, který musí být daňovému subjektu řádně doručen, a v němž musí být stanovena lhůta k zaplacení nedoplatku.

[23] Z výše uvedeného dle krajského soudu vyplývá, že žalobce o existenci předmětného exekučního titulu věděl a až do roku 2009 nenamítal, že by mu platební výměr (exekuční titul) nebyl doručen. V přezkoumávaném správním řízení žalobce předložil pouze obecné konstatování, že doručenkou osvědčující doručení exekučního titulu nepodepsal, aniž by toto nedostatečné tvrzení o neúčinnosti doručení jakkoliv blíže specifikoval, např. tím, že by označil jinou osobu, která místo něj doručenkou podepsala nebo zásilky přebírala, poukázal na dlouhodobý pobyt mimo bydliště nebo svoji hospitalizaci v nemocnici apod.

[24] Procesně se soudem přezkoumávaná věc nacházela již ve fázi „placení daní“, přitom námitky žalobce byly směřovány k výsledkům řízení nalézacího, které bylo možno vypořádat v rámci opravných prostředků uplatněných proti doručenému exekučnímu titulu. Lze tak stěží očekávat, že předmětná obrana žalobce bude s úspěchem vypořádávána ve fázi placení daní. Nebo že se při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí, bude provádět i přezkum předchozích fází řízení. Tento závěr je potvrzen i přístupem žalobce k předchozím řízením (soudním i správním), tedy neuvedením tak zásadní námitky ani v žalobě proti platebnímu výměru (nebo řady dalších platebních výměrů) u Krajského soudu v Brně, resp. uplatněním až s velkým časovým odstupem mnoha let, po ukončení několika souvisejících správních i soudních řízení. Soud přisvědčil žalovanému v tom, že neshledal vnitřní rozpornost exekučního titulu a ani okolnosti, které by činily exekuční titul věcně či právně neuskutečnitelným. Zásadní námitky již byly posouzeny obecnými i správními soudy. Věcným posouzením právních poměrů žalobce byl odvolací správní orgán vázán. Krajský soud proto ze shora uvedených důvodů uzavřel, že verze reality, kterou žalobce nabídl o existenci objektivních pochybností o doručení platebního výměru (exekučního titulu), není věrohodná.

[25] Vzhledem k výše uvedenému, kdy žalobce neunesl břemeno tvrzení ke zpochybnění doručení předmětného platebního výměru, vycházel krajský soud ve shodě s žalovaným z toho, že jeho doručení bylo prokázáno řádně vyplněnou doručenkou. Ze správního spisu bylo soudu zřejmé, že žalobce nepoužíval ve všech případech ustálenou formu svého podpisu, což se týkalo i jeho vlastních podání s vlastnoručním podpisem, jejichž podání žalobce nezpochybňoval. Jiná situace by nastala v případě, že by se podpis odlišoval pouze v jediném případě, a to na doručence k platebnímu výměru. Uvedená situace však nenastala. Námitka nedoručení exekučního titulu (platebního výměru) uplatněná až v roce 2009 nesvědčí o tom, že se žalobce až v tomto roce dozvěděl (poprvé od roku 1995, kdy mu byly i ostatní exekuční tituly doručovány) o tom, že mu byl exekuční titul doručen. Jinak by nemohl podávat v jiných řízeních odvolání, nemohl by reagovat na výzvy k doplnění nebo na výzvu k plnění v náhradní lhůtě apod. Za popsanych okolností tak nemůže být věrohodné pouze obecné vysvětlení žalobce, že zásilka obsahující exekuční titul byla předána jiné osobě. Důvodně lze poukázat i na to, že žalobce neoznačil konkrétní osobu, u níž měl podezření, že za něj poštu do vlastních rukou přebírala. Obecné popření doručení nestačilo za daných okolností k unesení břemene tvrzení žalobcem. Tvrzení žalobce se nejví jako pravděpodobné i z toho

důvodu, že po celou dobu byl zastoupen právním zástupcem, jenž musel vědět o nutnosti existence platebního výměru a potřebě jeho doručení povinnému pro vznik vymahatelného celního nedoplatku.

[26] Žalobci se nepodařilo zpochybnit doručení exekučního titulu, a tak neunesl v tomto směru břemeno tvrzení. Nepředložil totiž hodnověrnou verzi reality, zpochybňující doručení exekučního titulu. Za této situace by bylo nadbytečné provádět dokazování k uvedené otázce např. znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví, kterým by byla zkoumána pravost podpisu žalobce, jak žalobce navrhoval. Proto nelze vytýkat ani žalovanému, že navrhovaný důkaz neprováděl. Pro posouzení věci nebylo třeba, aby tento důkaz prováděl krajský soud, proto při nařízeném jednání uvedený důkazní návrh soud zamítl pro nadbytečnost. Žalobce neunesl břemeno tvrzení, nebylo tak na místě provádět dokazování. Navíc důkaz znaleckým zkoumáním písma žalobce sám o sobě nemohl stačit k eventuálnímu popření pravosti podpisu. Bylo třeba podpory dalším důkazem. Takový však žalobce nepředložil. Účastnická výpověď žalobce by pouze zopakovala dosud žalobcem uplatněná tvrzení a nepřinesla by nic nového. Nehledě na to, že jde o důkaz nižší právní síly vzhledem k postavení žalobce jako účastníka řízení a jeho zájmu na výsledku tohoto řízení. V této souvislosti soud také uvádí, že není povinen provést veškeré žalobcem navrhované důkazy, podstatné však je, aby v rozhodnutí zdůvodnil, proč navrhovaný důkaz neprovedl, což také učinil. Krajský soud vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, jak jej zjistily správní orgány.

[27] Obdobné závěry platí i pro postup žalovaného. Žalobci se nepodařilo ve správním řízení zpochybnit doručení exekučního titulu (platebního výměru) opatřeného řádně vyplněnou doručenkou, celní orgány tedy neporušily žalobcovo právo na spravedlivý proces, když neprováděly žalobcem navrhovaný důkaz znaleckým zkoumáním pravosti jeho podpisu na doručence. Nejde o exaktní metodu, již by bylo možno ve všech případech pravost podpisu bez dalších navazujících důkazů (řetězce přímých, nepřímých důkazů) potvrdit či vyloučit, jak tvrdil žalobce. Žalovaný správně poukázal na to, že žalobce neunesl břemeno tvrzení ve vztahu k zpochybnění doručení. I přes výzvu prvostupňovým správním orgánem žalobce nepředložil žádné konkrétní tvrzení (verzi reality), kterou by relevantně zpochybnil doručení exekučního titulu, a setrval pouze na obecném popření doručení. Pouhé obecné konstatování však nestačí. Právní úprava ZSDP, na odvolací řízení pak dopadala nová právní úprava DŘ s účinností od 1.1.2011, brání správci daně i daňovému subjektu účelově zpochybňovat doručení písemností. Až v případě unesení břemene, tedy vznesení důvodných pochybností, kdy skutková tvrzení musí být způsobilá doručení zpochybnit, lze přistoupit k dokazování. V posuzované věci se žalobci nepodařilo zpochybnit doručení exekučního titulu, pouze obecně namítal jeho nedoručení nebo poskytnutí jiné osobě, a proto provádění dalších důkazů, např. znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví, bylo nadbytečné.

[28] Krajský soud musí přisvědčit žalobci v tom, že žalovaný se řádně nevypořádal s důkazním návrhem žalobce (návrh znaleckého posudku) a neučinil o tom zcela správné procesní závěry. Žalovaný uvedl, že provedení znaleckého posudku sám neodmítl, avšak do doby vydání rozhodnutí nebyl originál doručenky dostupný k provedení znaleckého zkoumání (byl v držení justičních orgánů), proto jej neprovedl. Žalovaný se tak řádně nevypořádal s navrženým důkazem. Důkaz může být buď proveden nebo zamítnut s řádným odůvodněním, proč tak správní orgán neučinil. Neurčitý závěr, který žalovaný učinil o navrženém důkazu,

byl nesprávný. Tato procesní vada však nezpůsobila nezákonnost napadeného rozhodnutí, pro kterou by musel zdejší soud žalobou napadené rozhodnutí zrušit.

[29] Soud při posuzování věci vycházel z výše uvedených skutkových závěrů žalovaného, které pokládal za správné. Soud také zdůvodnil, proč neprovedl žalobcem navrhovaný důkaz znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví. Není věcí správních soudů, aby prováděly rozsáhlé dokazování za správní orgány. Veškerá skutková zjištění je potřeba učinit již v průběhu správního řízení tak, aby z nich bylo možno učinit správné právní závěry a tyto pak případně přezkoumat na podkladě podané správní žaloby správním soudem. Zamítnutím důkazního návrhu žalobce na provedení znaleckého posudku nebyl žalobce zkrácen ve svém právu na spravedlivý proces.

[30] Soud ze správních spisů ještě zjistil (na podporu shora uvedených závěrů), že na základě několika vykonatelných exekučních titulů - platebních výměrů (mezi nimiž byl i exekuční titul související s nyní přezkoumávanou žalobou) byl u žalobce prováděn výkon rozhodnutí srážkami z jeho mzdy až do ukončení jeho pracovního poměru dne 30.6.2009. Po tuto dobu žalobce doručení exekučních titulů nezpochybňoval, ačkoliv proti exekučnímu příkazu ze dne 23.6.2003 podal dne 8.7.2003 námitky prostřednictvím právního zástupce. Dne 5.1.1996 žalobce podal odvolání do výzev k plnění v náhradní lhůtě, které byly vydány v souvislosti s nezaplacením celního dluhu, z čehož bylo také patrné, že žalobce o svojí povinnosti uhradit vyměřený celní dluh v té době věděl. Námitku nedoručení exekučních titulů neuplatnil v žádném z předchozích soudních řízení vedených na podkladě správních žalob a směřujících proti výzvě k plnění v náhradní lhůtě nebo proti exekučnímu příkazu na srážky ze mzdy. Námitku nedoručení exekučního titulu uplatnil až podáním ze dne 17.6.2009 u Celního úřadu Břeclav.

[31] Důkazní břemeno k prokázání doručení vlastních písemností leží na správci daně dle § 31 odst. 8 písm. a) ZSDP, který byl zrušen k 31.12.2010, a od 1.1.2011 dle § 92 odst. 5 písm. a) DR ve spojení s § 51 odst. 1 DR, podle něhož je doručení písemnosti potvrzeno řádně vyplněnou doručenkou. V předmětné věci správce daně prokázal doručení exekučního titulu řádně vyplněnou doručenkou a žalobci se nepodařilo toto doručení zpochybnit hodnověrnou verzí reality. Žalobce zůstal pouze u obecného tvrzení, kterým popřel doručení exekučního titulu, a pro nedostačující tvrzení neunesl břemeno tvrzení (nepředložil dostatečná skutková tvrzení způsobila zpochybnit doručení), a tím současně nemohlo být uneseno ani břemeno důkazní, neboť bylo nadbytečné za této situace dokazování provádět. Žalovaný prokázal doručení exekučního titulu (platebního výměru) řádně vyplněnou doručenkou, a přenesl tak břemeno tvrzení na žalobce, který jej neunesl. Provádění důkazů v takové situaci je neefektivní a nadbytečné, proto žalovaný oprávněně dospěl k závěrům, které uvedl v napadeném rozhodnutí. Žalobní námitka „nedoručení exekučního titul zákonem souladným způsobem žalobci“ není námitkou dostatečně konkrétní, aby za účelem posouzení její relevance, bylo třeba provádět navrhované důkazy. Žalobci nebylo upřeno jeho právo navrhopat ve správním řízení důkazy.

[32] Správní orgány postupem ve správním řízení a vypořádáním se s námitkami žalobce nezasáhly do práva žalobce na spravedlivý proces. Soud vzal v úvahu tíživou životní situaci, do níž se žalobce dostal, avšak na výše uvedeném skutkovém i právním závěru v této věci to nemůže ničeho změnit.

VI. Závěr a náklady řízení

[33] Krajský soud v Brně shledal námitky žalobce nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)

[34] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný správní orgán, kterému by jinak, jakožto úspěšnému účastníku řízení, právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náhradu nákladů řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nepožadoval.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. března 2014

JUDr. Zuzana Bystřická, v. r.
předsedkyně senátu